

Bazy danych – Semestr 2

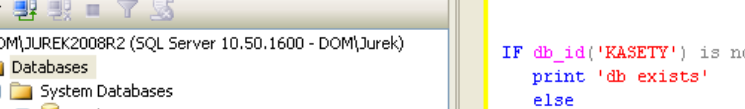
Zajęcia nr 5

Pisanie skryptów
kontynuacja

Zakres zajęć

- Pisanie skryptu do tworzenia bazy danych
„Wypożyczalnia kaset wideo” - **kontynuacja**
- Procedury Wyzwalane (Wyzwalacze, Triggery)
- Funkcja Skalarna
- Funkcja Tabelarna

Sprawdzanie występowania bazy danych na serwerze

The screenshot shows the SQL Server Enterprise Manager interface. On the left, the 'Object Explorer' pane displays the server hierarchy for 'DOM\JUREK2008R2 (SQL Server 10.50.1600 - DOM\Jurek)'. Under 'Databases', the 'KASETY' database is highlighted. On the right, the 'SQL Query1.sql - DOM\...\...2))*' window shows a T-SQL query:
`IF db_id('KASETY') is not null
print 'db exists'
else
print 'brak bazy'`
Below the query window, the 'Messages' pane shows the output: `db exists`.

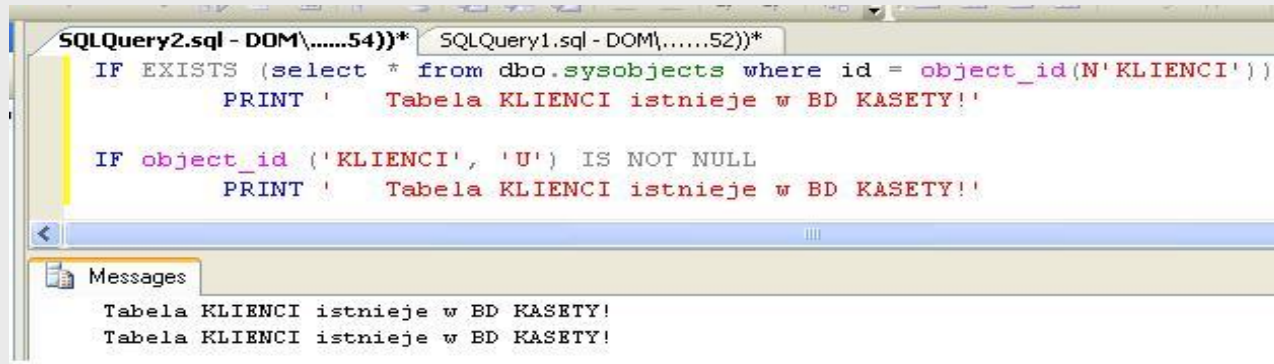
The screenshot shows the SQL Server Enterprise Manager interface. On the left, the 'Server Enterprise' tree is expanded to 'sys.databases'. The right pane displays the results of the query 'select * from sys.databases'.

	name	dbid	sid
1	master	1	0x01
2	tempdb	2	0x01
3	model	3	0x01
4	msdb	4	0x01
5	ReportServer\$JUREK2008R2	5	0x010500000000000515000005729c
6	ReportServer\$JUREK2008R2TempDB	6	0x010500000000000515000005729c
7	AAA	7	0x010500000000000515000005729c
8	KASETY	8	0x010500000000000515000005729c
9	KASETY_NQWA	9	0x010500000000000515000005729c
10	WULKANIZACJA	10	0x010500000000000515000005729c
11	MOJA	11	0x010500000000000515000005729c
12	kasety_nnn	12	0x010500000000000515000005729c
13	BBB	13	0x010500000000000515000005729c
14	Z502_03	14	0x010500000000000515000005729c
15	ppp	15	0x010500000000000515000005729c
16	UUU	16	0x010500000000000515000005729c

Uwaga do zajęć poprzednich

Sprawdzanie występowania tabeli w bazie danych

- Oba poniższe zapisy mają tę samą funkcjonalność
 - IF EXISTS (select * from dbo.sysobjects where id = object_id(N'KLIENCI'))
PRINT ' Tabela KLIENCI istnieje w BD KASETY!'
 - IF object_id ('KLIENCI', 'U') IS NOT NULL
PRINT ' Tabela KLIENCI istnieje w BD KASETY!'
 - 'KLIENCI' : parametr **Name** tabeli sysobject;
 - 'U' parametr **Type** tabeli sysobject **oznaczający tabelę!!**

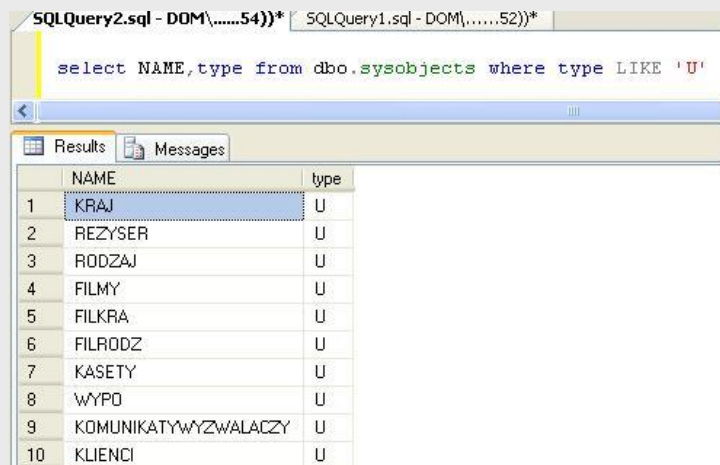

The screenshot shows two SQL queries in a query window. The first query uses IF EXISTS to check for the table 'KLIENCI'. The second query uses IF object_id to check for the table 'KLIENCI' with type 'U'. Both queries print a message if the table exists. The Messages pane shows the output of both queries, indicating that the table 'KLIENCI' exists in the 'BD KASETY' database.

```
SQLQuery2.sql - DOM\.....54))* SQLQuery1.sql - DOM\.....52))*  
  
IF EXISTS (select * from dbo.sysobjects where id = object_id(N'KLIENCI'))  
    PRINT ' Tabela KLIENCI istnieje w BD KASETY!'  
  
IF object_id ('KLIENCI', 'U') IS NOT NULL  
    PRINT ' Tabela KLIENCI istnieje w BD KASETY!'
```

Messages

```
Tabela KLIENCI istnieje w BD KASETY!  
Tabela KLIENCI istnieje w BD KASETY!
```


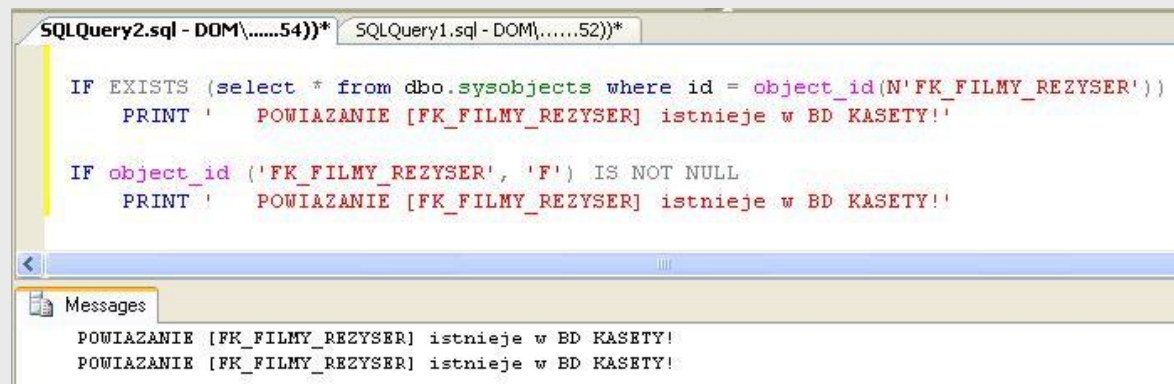
The screenshot shows a query result in the Results pane. The query is 'select NAME,type from dbo.sysobjects where type LIKE 'U''. The result is a table with 10 rows, showing the names of tables and their types (all are 'U' for user tables).

	NAME	type
1	KRAJ	U
2	REZYSER	U
3	RODZAJ	U
4	FILMY	U
5	FILKRA	U
6	FILRODZ	U
7	KASETY	U
8	WYPO	U
9	KOMUNIKATYWYZWALACZY	U
10	KLIENCI	U

Uwaga do zajęć poprzednich

Sprawdzanie występowania powiązań tabel w bazie danych

- Oba poniższe zapisy mają tę samą funkcjonalność
 - IF EXISTS (select * from dbo.sysobjects where id = object_id(N'FK_FILMY_REZYSER'))
PRINT ' POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'
 - IF object_id ('FK_FILMY_REZYSER', 'F') IS NOT NULL
PRINT ' POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'

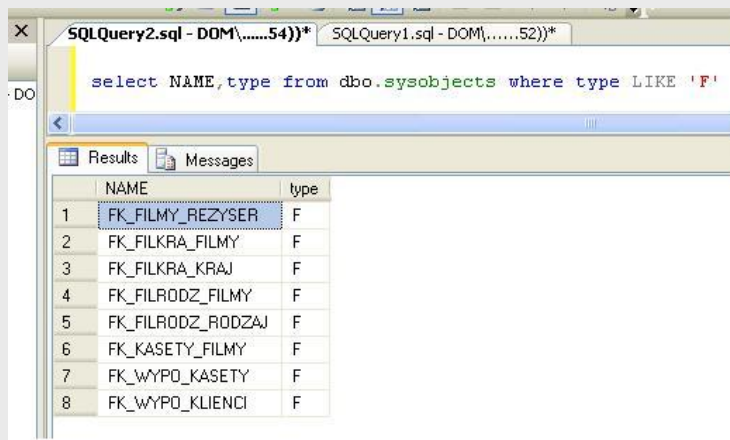
```
SQLQuery2.sql - DOM\.....54))* SQLQuery1.sql - DOM\.....52))*

IF EXISTS (select * from dbo.sysobjects where id = object_id(N'FK_FILMY_REZYSER'))
    PRINT ' POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'

IF object_id ('FK_FILMY_REZYSER', 'F') IS NOT NULL
    PRINT ' POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'
```

Messages

POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!
POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!


```
SQLQuery2.sql - DOM\.....54))* SQLQuery1.sql - DOM\.....52))*

select NAME,type from dbo.sysobjects where type LIKE 'F'
```

	NAME	type
1	FK_FILMY_REZYSER	F
2	FK_FILKRA_FILMY	F
3	FK_FILKRA_KRAJ	F
4	FK_FILRODZ_FILMY	F
5	FK_FILRODZ_RODZAJ	F
6	FK_KASETY_FILMY	F
7	FK_WYPO_KASETY	F
8	FK_WYPO_KLIENCI	F

Uwaga do zajęć poprzednich

Sprawdzanie występowania Reguł w bazie danych

- Oba poniższe zapisy mają tę samą funkcjonalność
 - IF object_id ('PLEC_R','R') IS NOT NULL
 - IF EXISTS (SELECT name FROM sys.objects WHERE name = 'PLEC_R' AND type = 'R')

Sprawdzanie występowania Wartości domyślnych w bazie danych

- IF OBJECT_ID ('B_D','D') IS NOT NULL

Sprawdzanie występowania Widoków w bazie danych

- IF OBJECT_ID ('V_KLIENCI_WYPO','V') IS NOT NULL

Sprawdzanie występowania Wyzwalaczy w bazie danych

- IF OBJECT_ID ('PO_AKT_RODZAJ','TR') IS NOT NULL – dotyczy Triggerów

Sprawdzanie występowania Funkcji skalarnej w bazie danych

- IF OBJECT_ID ('OSOBY_IM','FN') IS NOT NULL – dotyczy Funkcji Skalarnej

Sprawdzanie występowania Funkcji Tabelarnej w bazie danych

- IF OBJECT_ID ('KASETY1','IF') IS NOT NULL – dotyczy Funkcji Tabelarnej

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

- **Procedury wyzwalane** (typ procedury przechowywanej), są przechowywane na serwerze bazy danych i wykonywane automatycznie w wyniku zaistnienia określonego zdarzenia.
- W bazie danych MS SQL Server 2014 istnieją trzy typy wyzwalaczy:
 - **Wyzwalacze DML** – uruchamiają się gdy użytkownik próbuje modyfikować dane przy pomocy zdarzeń języka DML (Data Manipulating Language). Są to polecenia INSERT, DELETE i UPDATE na tablicy lub widoku.
 - **Wyzwalacze DDL** – uruchamiają się gdy wywoływane są polecenia języka DDL (Data Definition Language), takie jak polecenia CREATE, ALTER, DROP a także niektóre procedury systemowe.
 - **Wyzwalacze Logon** – uruchamiają się podczas zdarzenia LOGON, gdy użytkownik nawiązuje sesję z bazą danych.

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

- **Wyzwalacze DML** mogą być inicjowane zdarzeniami modyfikującymi wiersze **tabeli** lub **widoku** polecenia:
 - ✓ dodawania (INSERT)
 - ✓ modyfikacji (UPDATE)
 - ✓ lub usuwania danych (DELETE)
- W SQL Server 2014 można wyróżnić dwa rodzaje procedur wyzwalanych:
 - ✓ Wyzwalacze „**AFTER**” – wykonywane natychmiast po poleceniach INSERT, UPDATE, DELETE
 - ✓ Wyzwalacze „**INSTEAD OF**” – wykonywane są zamiast poleceń INSERT, UPDATE, DELETE
- Wyzwalacze uruchamiają się niezależnie od tego czy dane polecenia mają wpływ na wiersze w tabeli lub widoku.
- **Dla tabel** można wywoływać wyzwalacze „**po**” i „**zamiast**” danego polecenia (AFTER i INSTEAD OF),
- **Dla widoków** można tylko wywoływać wyzwalacze „**zamiast**” danego polecenia (INSTEAD OF).
- Wyzwalacze skojarzone są z tabelami oraz operacjami na nich wykonywanymi. Zapewniają spójność danych.
- Podczas pisania wyzwalaczy bardzo pomocne są dane przechowywane w tabelach DELETED oraz INSERTED, które przechowują ostatnio dodane lub usunięte wiersze.

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Składnia tworzenia procedury wyzwalanej

```
CREATE TRIGGER <Nazwa wyzwalacza>  
ON <TABELA>  
<Typ wyzwalacza> <Lista poleceń>  
AS  
<Instrukcja poleceń>
```

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład

1. Utworzyć tabelę w której będą zapisywane akcje użytkowników bazy na danych (wstaw, zmodyfikuj usuń)

```
CREATE TABLE KOMUNIKATYWYZWALACZY
(
    IDW                int                IDENTITY(1,1),
    TABELA              char(30),
    KOLUMNA             char(15),
    OPERACJA            char(10),
    STARA_WART          char(50),
    NOWA_WART           char(50),
    CZAS                smalldatetime      DEFAULT (GETDATE()),
    UZYTKOWNIK          char(20)  DEFAULT (USER)
)
```

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład

2a. Utworzyć przykładowy wyzwalacz (trigger)

```
CREATE TRIGGER POAKTUALIZACJI_RODZAJ
```

Nazwa wyzwalacza

```
ON RODZAJ
```

tabela

```
AFTER UPDATE
```

Lista poleceń

```
AS
```

```
INSERT INTO KOMUNIKATYWYZWALACZY (TABELA, KOLUMNA, OPERACJA,  
    STARA_WART, NOWA_WART)
```

```
VALUES ('RODZAJ', 'dowolna', 'UPDATE', 'Stary rodzaj', 'Nowy rodzaj)
```

```
GO
```

Typ wyzwalacza

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład

2b. Utworzyć przykładowe triggery

```
CREATE TRIGGER FUNKCJE_UPDATE_KLIENCI
ON KLIENCI
AFTER UPDATE
AS
IF UPDATE(NAZWISKO)
INSERT INTO KOMUNIKATYWYZWALACZY (TABELA, KOLUMNA, OPERACJA,
    STARA_WART, NOWA_WART)
VALUES ('KLIENCI', 'Nazwisko', 'UPDATE', 'Stare nazwisko', 'Nowe nazwisko')
IF UPDATE(IMIE)
INSERT INTO KOMUNIKATYWYZWALACZY (TABELA, KOLUMNA, OPERACJA,
    STARA_WART, NOWA_WART)
VALUES ('KLIENCI', 'imie', 'UPDATE', 'Stare imię', 'Nowe imię')
```

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład

2c. Utworzyć przykładowe wyzwalacze

```
CREATE TRIGGER PO_AKT_KRAJ
ON KRAJ
AFTER UPDATE
AS
IF UPDATE (KRAJPROD)
  DECLARE @kraj_OLD varchar(15),@kraj_NEW varchar(15)
  SELECT @kraj_OLD=krajprod
  FROM DELETED
  SELECT @kraj_NEW=krajprod
  FROM INSERTED
  INSERT INTO KOMUNIKATYWYZWALACZY (TABELA, KOLUMNA, OPERACJA, STARA_WART, NOWA_WART)
  VALUES ('KRAJ','KRAJPROD','UPDATE' ,@kraj_OLD ,@kraj_NEW)
GO
```

```
CREATE TRIGGER PO_WSTAW_KRAJ
ON KRAJ
AFTER INSERT
AS
IF UPDATE (KRAJPROD)
  DECLARE @kraj_NEW varchar(15)
  SELECT @kraj_NEW=krajprod
  FROM INSERTED
  INSERT INTO KOMUNIKATYWYZWALACZY (TABELA,KOLUMNA,OPERACJA,STARA_WART,NOWA_WART)
  VALUES ('KRAJ','KRAJPROD','INSERT' ,NULL ,@kraj_NEW)
GO
```

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład

2d. Utworzyć przykładowe triggery

```
CREATE TRIGGER PO_USUN_KRAJ
ON KRAJ
AFTER DELETE
AS
IF UPDATE (KRAJPROD)
  DECLARE @kraj_OLD varchar(15)
  SELECT @kraj_OLD=krajprod
  FROM DELETED
  INSERT INTO KOMUNIKATYWYZWALACZY
    (TABELA,KOLUMNA,OPERACJA,STARA_WART,NOWA_WART)
  VALUES ('KRAJ','KRAJPROD','DELETE',@kraj_OLD,NULL)
GO
```

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład: Wykonanie

IDKRAJ	KRAJPROD
.....

IDW	TABELA	KOLUMNA	OPERACJA	STARA_WART	NOWA_WART	CZAS	UŻYTKOWNIK
1	KRAJ	KRAJPROD	INSERT	NULL	POLSKA	2009-11-26 19:25:00	dbo
2	KRAJ	KRAJPROD	UPDATE	POLSKA	POLSKA1	2009-11-26 19:27:00	dbo
3	KRAJ	KRAJPROD	DELETE	POLSKA1	NULL	2009-11-26 19:29:00	dbo

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład

Napisać trigger, który w tabeli WYPO w kolumnie KWOTA wyliczy ile klient ma zapłacić za wypożyczenie kasety (DATAZ - DATAW) * CENA - uwaga Cena filmu

```
CREATE TRIGGER tr_update_wypo
ON WYPO
AFTER UPDATE
AS
DECLARE @idklienta int,
        @idkasety int,
        @dataw smalldatetime,
        @dataz_OLD smalldatetime,
        @dataz_NEW smalldatetime,
        @cenak decimal(6,2)

IF UPDATE (dataz)
BEGIN
    SELECT @idklienta=idklienta,
           @idkasety=idkasety,
           @dataw=dataw,
           @dataz=dataz
           FROM DELETED
    SELECT @dataz_NEW=dataz
           FROM INSERTED

    SELECT @cenak=CENA
           FROM KASETY join FILMY on kasety.idfilmu=filmy.idfilmu
           WHERE idkasety=@idkasety

    UPDATE wypo
    SET kwota=DATEDIFF(day,@dataw,@dataz_NEW)*@cenak
    WHERE idklienta=@idklienta and
           idkasety=@idkasety and
           dataw=@dataw
END
GO
```


Funkcje skalarne

Zwracają skalarne –jednowartościowe wyniki np. ciągi znaków lub liczby (nie zwraca tabeli)

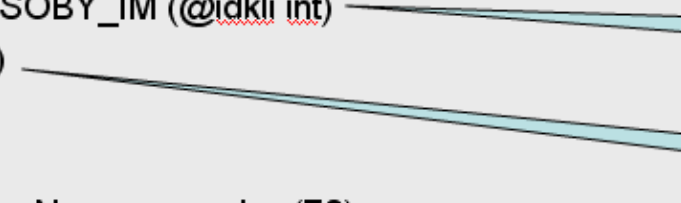
Składnia Tworzenia Funkcji skalarnej

```
CREATE FUNCTION nazwa_funkcji (lista parametrów)  
RETURNS typ_danych  
[ AS ]  
BEGIN  
    instrukcje transact SQL  
    RETURN wartość zwracana  
END
```

Funkcje skalarne - przykład

Napisać funkcję dla której parametrem na wejściu jest **IDklienta**
a na wyjściu otrzymamy: **Nazwisko, imię i adres klienta**

```
CREATE FUNCTION OSOBY_IM (@idkli int)
RETURNS nvarchar(70)
AS
BEGIN
    DECLARE @PelnNazwa nvarchar(70)
    SELECT @PelnNazwa = nazwisko + '-' + imię + ' ' + adres
    FROM Klienci
    WHERE idklienta = @idkli
    RETURN (@PelnNazwa)
END
GO
```


Wywołanie **Uwaga** (należy podać nazwę właściciela np. dbo lub Z502_11)

```
SELECT dbo.OSOBY_IM(1)
GO
Lub SELECT Z502_11.OSOBY_IM(1)
GO
```

Funkcje tabelarne

Zwracają tabelę z danymi

Składnia Tworzenia Funkcji tabelarnej

```
CREATE FUNCTION nazwa_funkcji (lista parametrów)  
    ( [ { @parameter_name [AS] scalar_parameter_data_type [= default] } [ ,...n ] ] )  
RETURNS TABLE  
    [ AS ]  
  
RETURN (instrukcja select)
```

Usuwanie funkcji

```
DROP FUNCTION nazwa
```

Funkcje tabelarne - przykład

Napisać funkcję dla której parametrem na wejściu jest **idfilmu**
a na wyjściu otrzymamy: **tytuł** filmu i **idkasety** (może być ich kilka)
na których ten film się znajduje

```
CREATE FUNCTION KASETY1 (@TYP INT)
RETURNS TABLE
AS
    RETURN (SELECT idkasety.tytul
              FROM Kasety
              join Filmy on Kasety.idfilmu= Filmy.idfilmu
              WHERE Filmy.idfilmu=@TYP)
```


Wywołanie

```
SELECT * FROM dbo.KASETY1(4)
GO
```

Procedury wyzwalane (ang.Triggers)

Przykład: Wykonanie

STACJA LOKALNA 1

ID	STACJA	DATA	TEMPERATURA	CIŚNIENIE	STAN
			11	1001	

insert into DANE (temperatura,cisnienie,data)
values (11,1001,'2016-11-25 10:00')

ID	STACJA	DATA	TEMPERATURA	CIŚNIENIE	STAN
1	Stacja_1	2016-11-25 9:00	10	1000	P
2	Stacja_1	2016-11-25 10:00	11	1001	P

Trigger stacji lokalnej

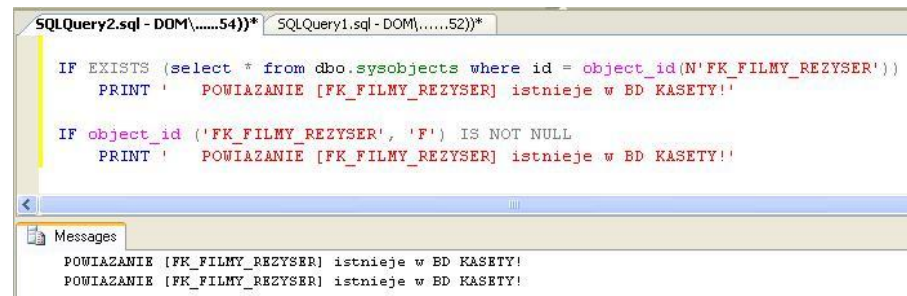
Trigger stacji centralnej

STACJA CENTRALNA

ID	STACJA	DATA	TEMPERATURA	CIŚNIENIE
1	Stacja_1	2016-11-25 9:00	10	1000
2	Stacja_1	2016-11-25 10:00	11	1001

Bazy danych – laboratorium sem. 2

**Dziękuję za uwagę!!!!!!
Teraz ćwiczenie**

The screenshot shows a SQL query window with two tabs: 'SQLQuery2.sql - DOM\.....54))*' and 'SQLQuery1.sql - DOM\.....52))*'. The active tab contains the following SQL code:

```
IF EXISTS (select * from dbo.sysobjects where id = object_id(N'FK_FILMY_REZYSER'))  
    PRINT '    POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'  
  
IF object_id ('FK_FILMY_REZYSER', 'F') IS NOT NULL  
    PRINT '    POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!'
```

Below the code, a 'Messages' pane displays the results of the query execution:

```
POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!  
POWIAZANIE [FK_FILMY_REZYSER] istnieje w BD KASETY!
```

